

Σε τεκμήριο εισοδήματος μετατρέπονται πλέον οι δαπάνες των φορολογουμένων καθώς η Εφορία θα προσδιορίζει το πραγματικό φορολογητέο εισόδημά τους κυρίως βάσει των εξόδων. Με τις νέες τεχνικές ελέγχου οι φορολογικές υπηρεσίες θα προχωρούν στη χαρτογράφηση του συνόλου της περιουσίας των φορολογουμένων μέχρι και σε βάθος 15ετίας, ενώ όσοι βρεθούν να φοροδιαφεύγουν θα βρίσκονται αντιμέτωποι ακόμη και με ποινή κάθειρξης μέχρι δέκα ετών.

Η απόφαση του υφυπουργού Οικονομικών Γ. Μαυραγάνη, που δόθηκε χθες στη δημοσιότητα, παρέχει στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των έμμεσων τεχνικών ελέγχου, περιγράφοντας το πώς θα αξιοποιούνται εφεξής τα στοιχεία και οι πληροφορίες για τα έσοδα και τις δαπάνες του φορολογουμένου, της συζύγου και των προστατευόμενων μελών καθώς και οι τραπεζικές καταθέσεις.

Κατά τον έλεγχο των υποθέσεων θα αξιοποιούνται στοιχεία από τους φακέλους των ΔΟΥ, της Γενικής Γραμματείας Πληροφορικών Συστημάτων, το ΣΔΟΕ αλλά και από τρίτες πηγές. Πρέπει να σημειωθεί πως ήδη η Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων του υπουργείου Οικονομικών έχει συλλέξει από τις ΔΕΚΟ, ιδιωτικά εκπαιδευτήρια και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα μεγάλο όγκο δεδομένων για τις δαπάνες που πραγματοποιούν οι φορολογούμενοι, τα οποία είναι σε θέση να εμπλουτίζει με τα δεδομένα των δηλώσεων των φορολογουμένων (πχ. ενοίκια, δόσεις δανείων, εκπιπόμενες δαπάνες κ.ά.).

Εκτιμάται πάντως ότι ο νέος τρόπος τεκμαρτού προσδιορισμού του εισοδήματος των φορολογουμένων θα συνοδευθεί από κύμα προσφυγών στα δικαστήρια καθώς πολλοί θα αμφισβητήσουν τη νομιμότητα των αποτελεσμάτων του.

Ποιοι θα ελέγχονται. Οι «αμερικανικού τύπου» φοροέλεγχοι θα εφαρμόζονται κυρίως στις περιπτώσεις:

- Αδικοαλόγητου πλουτισμού, όταν πραγματοποιούνται δαπάνες οι οποίες δεν δικαιολογούνται από τα δηλωθέντα εισοδήματα του φορολογουμένου (ατομικά ή και οικογενειακά) ή της επιχείρησης στην οποία συμμετέχει.
- Όταν τα δηλωθέντα εισοδήματα από άσκηση ατομικής επιχείρησης ή ελευθέρου επαγγέλματος δεν αποκλίνουν σημαντικά από το αφορολόγητο όριο.
- Όταν δεν τηρούνται ή δεν επιδεικνύονται βιβλία και στοιχεία (ΚΒΣ/ΚΦΑΣ).
- Όταν υπάρχουν βάσιμες υποψίες ή πληροφορίες ότι το πραγματικό εισόδημα του

φορολογουμένου είναι μεγαλύτερο από αυτό που δηλώνει.

Σημειώνεται πως ήδη η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων έχει δρομολογήσει σχετικούς ελέγχους στις υποθέσεις φορολογουμένων τα εισοδήματα των οποίων δεν δικαιολογούν τα εμβάσματα που απέστειλαν στο εξωτερικό την περίοδο 2009-2011. Ο προσδιορισμός του εισοδήματος και του φόρου που πρέπει να καταβάλουν οι φορολογούμενοι αυτοί θα γίνει με τον νέο τρόπο ελέγχου.

Ο έλεγχος θα διενεργείται ύστερα από έγγραφη εντολή του προϊστάμενου της αρμόδιας ελεγκτικής υπηρεσίας και η εντολή θα κοινοποιείται στον φορολογούμενο. Οι ελεγκτές θα συγκεντρώνουν τις δηλώσεις και τα στοιχεία για όλους τους ελεγχόμενους, φυσικά πρόσωπα ή επιτηδευματίες, και εν συνεχεία θα πραγματοποιούνται οι ελεγκτικές επαληθεύσεις. Εφόσον διαπιστωθεί πως πρέπει να υπάρξει περαιτέρω έλεγχος, θα εφαρμόζονται οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου. Ειδικά όσοι από τους ελεγχόμενους έχουν πολλές δαπάνες και μεγάλες που δεν συνάδουν με τα εισοδήματά τους θα κατατάσσονται ψηλά στις υποθέσεις επικινδυνότητας.

Οι ελεγκτές θα εξετάζουν στοιχεία που αφορούν τις δαπάνες για την πληρωμή λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, ύδρευσης και τηλεφώνων, έξοδα διαβίωσης, δαπάνες για ταξίδια, δαπάνες επισκευής και συντήρησης ακινήτων και οχημάτων, δαπάνες για την εξόφληση δόσεων δανείων, έξοδα που πραγματοποιούνται με την καταβολή μετρητών ή μέσω πιστωτικών καρτών αλλά και το ύψος των καταθέσεων στις τράπεζες.

Οι τεχνικές ελέγχου. Βάσει της ανάλυσης ρευστότητας, η Εφορία θα εξετάζει τα έσοδα (φορολογητέα και μη), τις αγορές και δαπάνες (επαγγελματικές, ατομικές και οικογενειακές) και τις αυξήσεις και μειώσεις των περιουσιακών στοιχείων και των επαγγελματικών, ατομικών και οικογενειακών υποχρεώσεων του ελεγχόμενου, δημιουργώντας ισοζύγιο για τις πηγές και τις αναλώσεις κεφαλαίων. Η διαφορά που θα προκύπτει θα θεωρείται μη δηλούμενο εισόδημα και εφόσον δεν αιτιολογείται θα υπόκειται σε φορολόγηση.

Η τεχνική της καθαρής θέσης του φορολογουμένου θα «αναδημιουργεί» το οικονομικό ιστορικό του και θα προσδιορίζει το φορολογητέο εισόδημα λαμβάνοντας υπόψη όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τα διαθέσιμα κεφάλαια, προσωπικά, οικογενειακά ή επαγγελματικά, αλλά και τις καταθέσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα οποία θα χαρακτηρίζει ως «ενεργητικό».

Ακόμη, θα προσδιορίζει τις υποχρεώσεις, προσωπικές, οικογενειακές ή επαγγελματικές, τις ατομικές, οικογενειακές και επαγγελματικές δαπάνες, μέχρι και τα εισοδήματα από λοιπές πηγές, που θα χαρακτηρίζει ως παθητικό. Η διαφορά ενεργητικού - παθητικού θα αποτελεί την καθαρή θέση εκάστου έτους και θα συγκρίνεται με τα δηλωθέντα εισοδήματα. Οι διαφορές που θα προκύπτουν θα θεωρούνται μη δηλούμενο εισόδημα και εφόσον δεν αιτιολογούνται θα υπόκεινται σε φορολόγηση. Το δε βάρος της απόδειξης για τις πιο πάνω περιπτώσεις πέφτει στον φορολογούμενο.

Από την ανάλυση των τραπεζικών καταθέσεων και δαπανών σε μετρητά θα προσδιορίζεται το φορολογητέο εισόδημα μέσω της παρακολούθησης της κίνησης των διαθέσιμων κεφαλαίων του φορολογουμένου, είτε με την κατάθεση αυτών σε χρηματοπιστωτικούς λογαριασμούς είτε με την ανάλυσή τους σε διάφορες συναλλαγές με χρήση μετρητών. Το ύψος δε των δηλούμενων καταθέσεων και μετρητών κατά την έναρξη της πρώτης ελεγχόμενης χρήσης δεν θα μπορεί να υπερβαίνει το διαθέσιμο κεφάλαιο προηγούμενων ετών, όπως αυτό προσδιορίζεται με τις υποβληθείσες δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος. Από τις συνολικές τραπεζικές καταθέσεις θα αφαιρούνται ποσά από εκταμιεύσεις δανείων,

συμψηφιστικές κινήσεις και λοιπές πράξεις που δεν αποτελούν καθαρές καταθέσεις. Η ελεγκτική υπηρεσία, με την κοινοποίηση της εντολής ελέγχου, θα ζητεί από τον φορολογούμενο να παράσχει όποια στοιχεία κρίνονται απαραίτητα ως προς την περιουσιακή κατάσταση και τις συνθήκες διαβίωσης του φορολογουμένου κατά τις ελεγχόμενες χρήσεις. Εντός πέντε ημερών από την επίδοση της ειδοποίησης ελέγχου, ο φορολογούμενος θα μπορεί να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία προκειμένου να αιτιολογήσει τις διαφορές εισοδήματος που αποκαλύπτει ο έλεγχος.

Στα δεδομένα που θα υποχρεούται να καταθέσει ο φορολογούμενος περιλαμβάνονται στοιχεία για ακίνητα, κινητά μέσα, επενδύσεις, συμμετοχές κάθε μορφής, καταθέσεις κάθε μορφής στην Ελλάδα και το εξωτερικό, διαθέσιμα μετρητά, έργα τέχνης (εφόσον η αξία εκάστου υπερβαίνει τα 5.000 ευρώ), συλλογές και λοιπά τιμαλφή, αλλά και απαιτήσεις από τρίτους.

Το βάρος της απόδειξης για τα διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία πέφτει αποκλειστικά στον φορολογούμενο. Για παράδειγμα, οι διαφορές μεταξύ προσδιορισθέντος βάσει ελέγχου και δηλωθέντος καθαρού εισοδήματος θα αιτιολογούνται με τεκμηριωμένα στοιχεία, όπως πωλητήρια συμβόλαια, δηλώσεις φόρου δωρεάς - κληρονομιάς χρημάτων, κέρδη από τυχερά παίγνια γενικά, συμβάσεις δανείων και κάθε σχετικό έγγραφο, το οποίο θα φέρει βέβαια ημερομηνία και στοιχεία νομιμότητας και θα αποδεικνύει το πραγματικό στοιχείο της συναλλαγής.

Πώς θα γίνεται ο έλεγχος

Ο έλεγχος θα διενεργείται ύστερα από έγγραφη εντολή του προϊσταμένου της αρμόδιας ελεγκτικής υπηρεσίας και η εντολή θα κοινοποιείται στον φορολογούμενο και εφόσον διαπιστωθεί πως πρέπει να υπάρξει περαιτέρω έλεγχος, θα εφαρμόζονται οι έμμεσες τεχνικές ελέγχου. Ειδικά όσοι από τους ελεγχόμενους έχουν πολλές δαπάνες και μεγάλες που δεν συνάδουν με τα εισοδήματά τους θα κατατάσσονται ψηλά στις υποθέσεις επικινδυνότητας.

ΤΑ ΝΕΑ